



SCHATTEN van de natuur

Dag vrienden,

Welkom in Ixiamas, het dorpje waar ik woon in het Amazonewoud. Vandaag neemt papa ons mee op schattenjacht. Nee, we gaan niet op zoek naar goud of zilver, maar naar de schatten van het woud. Het bos is een onuitputtelijke bron. Als je goed zoekt, vind je hier bijna alles wat je nodig hebt. Mijn papa is gids, dus kent hij de beste plekjes. Mijn familie en ik halen heel wat uit het bos. Het is een beetje onze supermarkt.

In het bos is er natuurlijk het hout dat we gebruiken. Mijn opa maakte ons huis van hout uit het bos en mijn abuela, oma, zorgde voor het dak. Dat is niet van hout, maar van gedroogde bladeren gemaakt. Het touw dat ze gebruikten om alles stevig vast te binden, komt ook uit het bos. Dat zijn gedroogde lianen: superstevige planten die een andere boom nodig hebben om te groeien. Sommige zijn zo stevig dat Camila, José en ik er tegelijk aan kunnen hangen zonder dat ze breken.

Maar ook eten vinden wij in het bos. Thuis hebben mijn papa en ik een moestuin met maïs, sla en tomaten. Er staan ook fruitbomen, zoals een bananenboom. In het woud zelf groeit de asäi-boom. Als ik me wat slap voel, maakt mijn tante soms sap van de besjes van die boom en sta ik onmiddellijk een stuk sterker in mijn schoenen. Die bessen zijn heel erg gezond en helend, net als heel wat andere vruchten uit het woud.

Het woud biedt ons natuurlijk nog veel meer dan enkel eten en huizen, zoals kledij bijvoorbeeld. De meeste kleren die wij dragen lijken op die van jullie. We kopen deze op de markt. Maar mijn oma kan prachtige hoeden en tassen weven uit de schors van de palma real, ook wel de koninklijke palmboom genoemd.

Wat ik trouwens ook graag doe en goed kan, is zampoña spelen. Dat is een soort van panfluit. Die heb ik samen met mijn oom gemaakt. Veel mensen uit Ixiamas bespelen dit instrument.

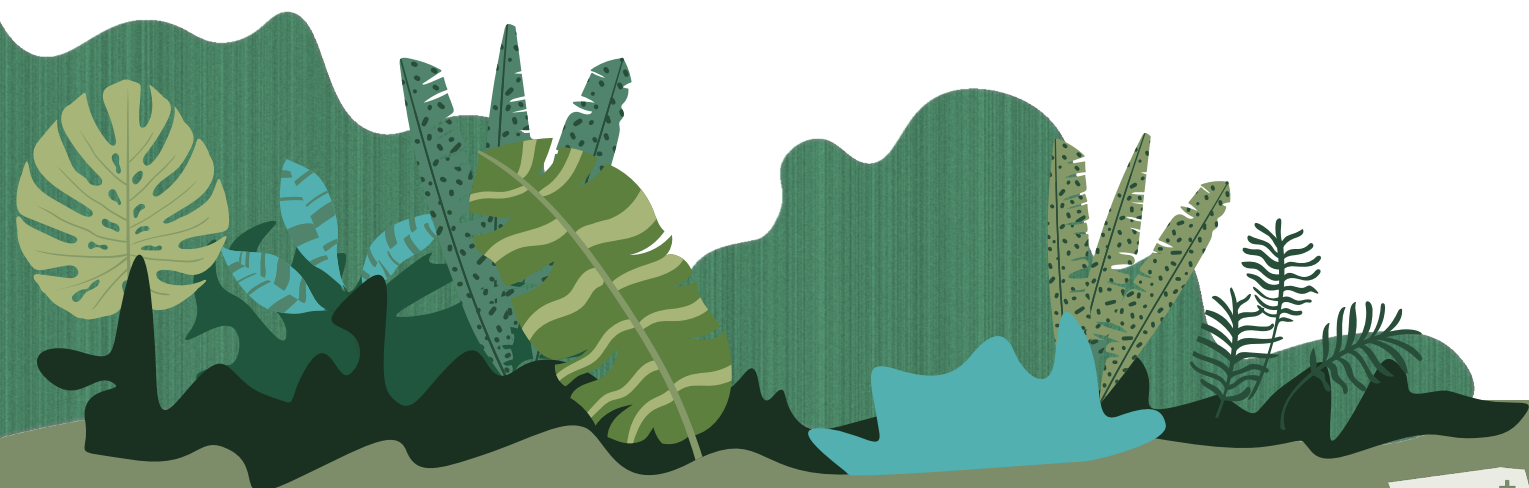
Het amazonewoud hangt vol lekkere geuren, ook daar maken we gebruik van. Je kan heerlijk ruikende zeep, shampoo en olie maken van vruchten uit het bos. Daar zijn toeristen dol op. Als mijn papa naar de stad gaat, neemt hij deze mee om te verkopen.

Genoeg gepraat, tijd om op schattenjacht te vertrekken!



INHOUD

Schatten van de natuur	1
Startactiviteiten	3
Wie zoekt, die vindt (10')	3
Parfum maken (10')	3
Lesopdrachten	4
Woordenschattenjacht (30')	4
Adders en ladders (30')	5
Natuur is kunst (40')	6
Bedankt pacha mama (20')	7
Afsluiters	8
Filosoferen over mens en natuur (10')	8
Vermelding eindtermen	9
Woordenschattenjacht	9
Adders en ladders	9
Natuur is kunst	9
Bedankt Pacha Mama	10



STARTACTIVITEITEN



WIE ZOEKT, DIE VINDT (10')



Materiaal: /

Er liggen zo veel schatten in het bos. Wie zoekt, die vindt! Ga in een kring rond de leerkracht staan. Hij/zij noemt iets dat in het bos te vinden is. Elke leerling moet dan zo snel mogelijk dat voorwerp zoeken en naar de leerkracht brengen.

Ter inspiratie: een stukje schors, een eikenblad, een steen, een noot, ...

PARFUM MAKEN (10')



Materiaal: loepenpotjes (12)

Ik ben dol op de geuren van het bos. Met al die geuren kan je heerlijke parfums maken. Natuurlijk zijn er ook dingen die minder goed ruiken.

Ga zelf aan de slag en maak een eigen parfum. Werk in groepjes van 4. Kies of jullie een lekker parfum of eerder een stinkparfum willen maken. Ga dan op zoek naar alles wat in jullie parfum kan passen.

Als ieder groepje een parfum heeft gemaakt, kunnen jullie bij elkaar gaan ruiken. Welk parfum maakt kans om een plekje te krijgen in de winkel en welke parfum ruiken jullie liever niet opnieuw?

Gebruik hiervoor de loepenpotjes, maar ga hier voorzichtig mee om. Zorg ervoor dat er geen barsten in komen en dat ze nadien goed uitgewassen worden.

LESOPDRACHTEN



WOORDENSCHATTENJACHT (30')

Vakgebied: Frans

Kerdoel:

- De leerlingen leggen Franse begrippen op een correcte plaats van een bijhorend concreet materiaal.

Werkvorm: klassikaal



Materiaal: woordkaartjes Frans

Werkwijze:

De planten, bomen en dieren in de natuur zijn prachtig. Vaak schieten woorden te kort om ze te beschrijven. Wat vinden jullie terug in het bos? Jullie krijgen allemaal een kaartje met een Frans begrip op. Ga op zoek naar een voorwerp of beeld uit het bos dat bij dit begrip hoort.

Kom hierna samen in groep. Iedereen gaat op zoek naar twee andere kaartjes en neemt deze terug mee. Vertel aan de andere welke woorden je gevonden hebt en waar ze bij lagen. Probeer het in het Frans te verwoorden. De leerlingen die ze erbij hebben gelegd kunnen eventueel wat extra uitleg geven. Zorg ervoor dat er op het einde geen enkel kaartje achterblijft in het bos.



ADDERS EN LADDERS (30')

Vakgebied: Nederlands - werkwoorden

Kerdoel:

- De leerlingen vervoegen werkwoorden in de verleden tijd.

Werkvorm: groepjes van maximum 6 leerlingen.



Materiaal: dobbelsteen, opdrachtenkaartjes

Werkwijze:

Kennen jullie het spel “adders en ladders”? We spelen dit vandaag in levensgroot formaat. Verzamel met de ganse klas grote takken van minstens één meter, maar zoek ook kleinere takjes van ongeveer 30 centimeter.

Met die lange takken maken jullie in vier groepen een rooster van 25 vakken. Met de kleine takjes maak je 2 laddertjes en twee addertjes. Zoek elk ook één losliggend voorwerp in jouw omgeving, dat wordt jullie pion.



In het bordspel gaan we oefenen op werkwoorden. Je hebt op de ene kant een zin met een werkwoord in de infinitief, dat moet je vervoegen. Op de achterzijde staat de oplossing.

Begin bij een zelfgekozen startpunt en gooi elk om de beurt met de dobbelsteen. Zet met jouw pion het aantal stappen dat je gooide. Lees luidop de zin voor en vul aan met de juiste vervoeging. Controleer het antwoord. Correct? Blijf staan. Was je fout? Keer terug naar waar je vandaan komt. Nu is de volgende aan de beurt. Wanneer je eindigt op een ladder, dan mag je bij jouw volgende beurt die ladder gebruiken om naar boven te klimmen, bij een adder keer je terug naar beneden.

Wie het komt het eerste aan bij de finish?



Tip: Je kan in plaats van takken te verzamelen ook werken met touwen om in het bos een raster te maken. Op een betonnen speelplaats kan je de leerlingen een raster laten tekenen met krijt.



NATUUR IS KUNST (40')

Vakgebied: muzische vorming

Kerdoel: De leerlingen maken een kunstwerk met natuurlijke materialen uit het bos, waarbij ze kleuren maken met behulp van elementen uit hun omgeving.

Werkvorm: groepjes van maximum 4 leerlingen.



Materiaal: /

Werkwijze:

Het bos zit vol kunst. Met wat we vinden kunnen we ook zelf aan de slag. Jullie gaan een heus kunstwerk maken samen.



Tip: De kinderen kunnen de kunstwerkjes maken in groep of individueel.



Tip: Je kan ervoor kiezen om de kunstwerken op wit doek te maken. De natuurlijke materialen kunnen dan vastgekleefd worden. Graag een frame maken voor het doek? Laat de kinderen vier takken verzamelen – die op grootte kunnen afgezaagd worden en met hamer en spijkers aan elkaar bevestigd worden.

STAP 1: Verdeel de klasgroep in groepjes van max. 4 leerlingen.

STAP 2: Denk na over wat jullie willen creëren. Blijf in het thema 'schatten van de natuur'. Maak eventueel een schets in je schriftje.

STAP 3: Ga aan de slag! Verzamel eerst wat je nodig hebt uit het bos. Er is geen verf, enkel de kleuren en voorwerpen uit het bos en busjes lijm. Je kan schilderen met modder; noten en bladeren verzamelen om te kleven, nieuwe kleuren maken door te pletten en mengen met water...

STAP 4: Stel jullie werk voor aan de anderen van de klas.

Een voorbeeld



Bron: [Pinterest](#)



BEDANKT PACHA MAMA (20')

Vakgebied: Taal - schrijven

Kerdoelen:

- - De leerlingen schrijven een brief naar Moeder Aarde, om haar te bedanken.

Werkvorm: individueel



Materiaal: schrift en schrijfgerief

Werkwijze:

Mijn vrienden en ik zijn het bos en de natuur heel erg dankbaar. Er is zoveel te vinden en te gebruiken uit dat machtige woud. We noemen het wel eens 'Pacha Mama', dat betekent moeder aarde. Als we iets nemen uit de natuur, geven we er symbolisch steeds iets voor terug. Zo gieten we bij elke tas thee die we drinken ook wat op de grond. We geloven dat Pacha Mama een beetje mee kan drinken met ons!

Schrijf een brief van minstens 10 zinnen naar 'Moeder Aarde'. Gebruik hiervoor je schrift. Kies een boom uit het bos uit en beeld je in dat deze Pacha Mama, of Moeder Aarde, is. Waarom koos je deze boom uit? Wat wil je die boom vertellen? Waarvoor wil je die bedanken?



Tip: De kinderen kunnen er ook voor kiezen om een tekening te maken i.p.v. een brief te schrijven.

AFSLUITERS

FILOSOFEREN OVER MENS EN NATUUR (10')



Materiaal: eigen schrift, noot of tak uit het bos

Werkwijze:

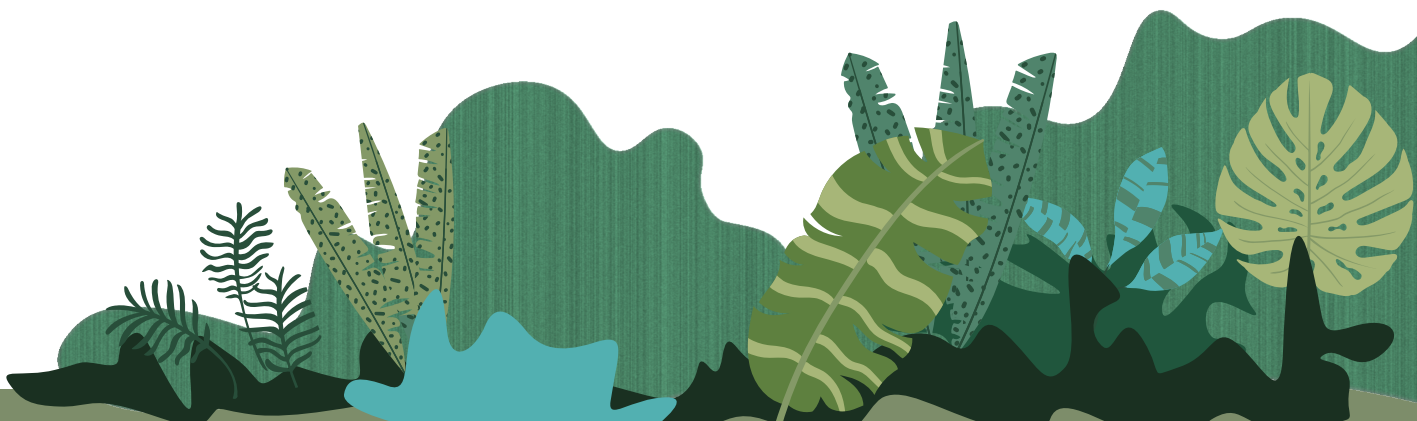
Ga allemaal in een kring zitten.

Het is duidelijk dat we het bos meer dan nodig hebben, dat bleek vandaag nog maar een keer. De mens kan verschillende posities innemen ten opzichte van de natuur. Denk na over hoe jij jouw positie ziet.

- De mens staat boven de natuur: mensen mogen de natuur gebruiken op de manier die ze willen en ook hoeveel ze willen.
- De mens staat onder de natuur: de mens is een onderdaan van de natuur, hij kan die onmogelijk beheersen en moet zich daar ook zo naar gedragen. Hij gebruikt best niet te veel uit de natuur of zorgt toch in elk geval dat hij dit dubbel en dik terug geeft aan de natuur.
- De mens als deel uit van de natuur: de mens is een organisme net als de planten, dieren en bomen. Het is dus belangrijk dat hij zich met respect gedraagt tegenover de andere organismes, als een gelijke.

Dat kan één van de drie bovenstaande zijn, of een mix. Zorg ervoor dat je kan uitleggen waarom je dit denkt. Je denkt hier eerst even in stilte over na en kan eventueel enkele gedachten opschrijven in je schrift.

Wie de noot heeft, is aan het woord. Als je klaar bent, geef je de noot door aan een ander kind. Respecteer wat de anderen zeggen en spreek enkel als je het woord krijgt.



EINDTERMEN

WOORDENSCHATTENJACHT

Nederlands

- 6.7 De leerlingen kunnen bij alle eindtermen Nederlands de bijbehorende taalbeschouwelijke begrippen en termen gebruiken, nl. (...) bijvoeglijk naamwoord (...).

Wetenschap en Techniek

- 1.1 De leerlingen kunnen gericht waarnemen met alle zintuigen en kunnen waarnemingen op een systematische wijze noteren.

Muzische vorming

- 6.4 De leerlingen kunnen vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.

ADDERS EN LADDERS

Nederlands

6.5 Met het oog op doeltreffende communicatie kunnen de leerlingen in voor hen relevante en concrete taalgebruikssituaties en op hun niveau bij de eindtermen Nederlands reflecteren op een aantal aspecten van het taalsysteem met betrekking tot:

- klanken, woorden, zinnen, teksten;
- spellingvormen;
- betekenissen.

NATUUR IS KUNST

Muzische vorming

- 1.4 De leerlingen kunnen plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven en genieten van wat beeldend is vormgegeven.
- 6.4 De leerlingen kunnen vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.

Wetenschap en Techniek

- 2.16 De leerlingen zijn bereid hygiënisch, nauwkeurig, veilig en zorgzaam te werken.

BEDANKT PACHA MAMA

Nederlands – schrijven

- 4.3 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren): een brief schrijven aan een bekende om een persoonlijke boodschap of belevenis over te brengen.
- 4.7 De leerlingen kunnen voor het realiseren van bovenstaande eindtermen bovendien:
 - hun teksten verzorgen rekening houdende met handschrift en lay-out
 - spellingsafspraken en -regels toepassen in verband met het schrijven van woorden met vast woordbeeld:
 - o klankzuivere woorden
 - o hoogfrequente niet-klankzuivere woorden
 - o woorden met veranderlijk woordbeeld (regelwoorden):
 - o werkwoorden
 - o klinker in open/gesloten lettergreep
 - o verdubbeling medeklinker
 - o niet-klankzuivere eindletter
 - o hoofdletters
 - o interpunctietekens . , ? ! :